

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 15 kwietnia 2024 r.

Poz. 2028

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-II.4131.2.153.2024 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 11 kwietnia 2024 r.

Na podstawie art. 85, 86 i 91 ust. 1 oraz art.7 ust.2 pkt 11 i art.40 ust.2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz.40) oraz art. 50 ust.1, ust.2 ust.6-6b i art.102 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

Uchwały Nr LXXVI/617/2024 Rady Gminy Świlcza z dnia 11 marca 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, sąsiedzkie usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Uzasadnienie

Rada Gminy Świlcza podjęła w dniu 11 marca 2024 r. uchwałę Nr LXXVI/617/2024 w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, sąsiedzkie usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Uchwałę tę doręczono organowi nadzoru z dnia 13 marca 2024 r.

W podstawie prawnej w/w uchwały przywołano 50 ust.6-6b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

W myśl art.50 ust.6 rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Zgodnie z art.50 ust.6a w/w ustawy „W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.”, a na podstawie ust.6b „Rada gminy może postanowić o rozszerzeniu katalogu osób, o których mowa w ust. 1 i 2, o osoby, dla których wsparcie w postaci usług sąsiedzkich będzie miało charakter uzupełniający opiekę sprawowaną przez rodzinę, a także wspólnie niezamieszkującego małżonka, wstępnych i zstępnych.”.

Dokonując analizy przedmiotowej uchwały w kontekście przywołanych przepisów organ nadzoru wszczął pismem z dnia 05.04.2024 r. postępowanie nadzorcze.

Podkreślenia wymaga fakt, iż organ stanowiący realizując kompetencję zawartą w upoważnieniu ustawowym, jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje a także sposób ich wykonania przez podmioty administracji publicznej są regulowane prawnie. Organ stanowiący jest realizując przysługujące mu

kompetencje winien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie w całości przez radę przy podejmowaniu uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenia prawa skutkujące stwierdzeniem nieważności uchwały odpowiednio: w zakresie, w którym przekroczono przyznane kompetencje albo w całości.

W analizowanej uchwale rada gminy w § 4 ust.4 zawarła zapis „ Zakres i wymiar usług oraz okres ich świadczenia określa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej po ustaleniu stanu zdrowia świadczeniobiorcy, jego sytuacji rodzinnej i materialnej w drodze wywiadu środowiskowego oraz możliwości finansowych gminy i możliwości finansowania usług. Podstawą przyznania usług opiekuńczych jest zaświadczenie lekarskie potwierdzające potrzebę świadczenia tych usług.”. Zapis powyższy jest przekroczeniem dyspozycji ustawowej zawartej w art.50 ust.6 i 6a. W myśl § 1 badanej uchwały pojęciem „usług” rada gminy objęła usługi opiekuńcze, sąsiedzkie usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze tak więc kwestionowaną przez organ nadzoru regulacją zostały objęte wszystkie trzy rodzaje usług opiekuńczych. Natomiast wg art.50 ust.6 w/w ustawy w odniesieniu do usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych rada gminy ustala szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania zaś w odniesieniu do usług sąsiedzkich ma obowiązek jeszcze ustalić szczegółowe warunki przyznawania tych usług a także wymiar i zakres oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług. Tak więc zakres i wymiar usług sąsiedzkich ma ustalić rada gminy, w uchwale podejmowanej na podstawie przywołanego wyżej art.50 ust.6 cyt. ustawy, i przekazanie tego obowiązku do gminnego ośrodka pomocy społecznej stanowi istotne naruszenie praw poprzez niewypełnienie dyspozycji ustawowej art.50 ust.6a w/w ustawy. Dodatkowo rada gminy przekroczyła wskazaną wyżej dyspozycję wskazując, jakie działania i w jaki sposób mają być zrealizowane przez ośrodek oraz określiła zakres postępowania dowodowego w postępowaniu administracyjnym dotyczącym wydania decyzji w sprawie przyznania usług. Należy również zauważyć, że Rada nie ma uprawnienia do ustalania elementów treści decyzji o przyznaniu usług opiekuńczych oraz podmiotu ją wydającego tym bardziej, że podmiotem takim nie może być jednostka organizacyjna pomocy społecznej jaką jest GOPS gdyż organem uprawnionym do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej jest, w myśl art.39 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, organ wykonawczy gminy, który to organ, na podstawie art.110 ust.7 i 8 ustawy o pomocy społecznej, może do wydawania tych decyzji z zakresu pomocy społecznej upoważnić inne osoby.

Podobnie w § 4 ust.5 analizowanej uchwały zakres upoważnienia ustawowego został przekroczony bowiem sposób rozliczenia rada może ustalić jedynie dla usług sąsiedzkich, a z treści uchwały wynika, że sposób rozliczenia zawarty w w/w regulacji obejmuje wszystkie rodzaje usług opiekuńczych.

Dodatkowo organ nadzoru zauważa, że w tabeli w § 3 ust. 1 poza jej rozstrzygnięciem pozostają sytuacje kiedy dochód świadczeniobiorcy będzie się mieścił w przedziałach powyżej 100 i poniżej 101 %, powyżej 300 i poniżej 301% oraz powyżej 450 i poniżej 451% kryterium dochodowego.

W badanej uchwale rada gminy dokonała również naruszenia art. 50 ust.1 i 2 w/w ustawy zapisem § 1 dokonując modyfikacji regulacji ustawowej czego radzie czynić nie wolno.

Z kolei § 2 w/w uchwały jest zacytowaniem art.102 ustawy o pomocy społecznej, która to sytuacja jest także niedopuszczalna, bowiem w aktach niższego rzędu nie należy wprowadzać zapisów ustaw gdyż może to prowadzić do nieuprawnionej modyfikacji regulacji ustawowej.

W konsekwencji trzeba stwierdzić, że Rada Gminy Świlcza w odniesieniu do postanowień § 1 i 2 oraz § 3 ust.4 i 5 ocenianej uchwały przekroczyła swoje kompetencje istotnie naruszając art.50 ust.1, ust.2, ust.6 i 6a i art.102 ustawy o pomocy społecznej.

Powyżej opisane uchybienia należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa powoduje, że akt prawny pozostaje w całości lub części w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść do obrotu prawnego. (wyrok WSA w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., wyrok WSA w Opolu z dnia 24 kwietnia 2019 r. sygn.. akt II SA/Op 859/18, wyrok WSA w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r. sygn.. akt IISA/Gd 693/18).

Mając powyższe na uwadze tj. istotne naruszenie wskazanych wyżej przepisów ustawy organ nadzoru jest zobligowany do stwierdzenia nieważności badanej uchwały w całości.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4 A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dnia od daty jego otrzymania.

z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Mariusz Jabłoński
Dyrektor Wydziału Prawnego i Nadzoru